

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XVIII. Quomodo post obitum Isdigerdis Regis Persarum, ruptum est foedus inter Romanos & Persas: & commisso certamine, Persae superati sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

κακοργεῖς, ἔφη, ὁ ἄνθρωπε, ἢ ἀγνοῶν ἤδη ἔ...

A imposturam facis, ὁ homo, aut ignarus jam antea baptismum suscepisti. Hujus ergo miraculi spectandi causa cum ingens hominum concursus fieret, quidam Judæum agnoscens, cum ipsum esse comperit, qui ab Attico Episcopo jam antea fuisset baptizatus. Hoc itaque miraculum à Paulo Novatianorum Episcopo perpetratum est.

Κεφ. ιγ'

CAPUT XVIII.

οἱ βασιλεῖς πᾶσι περιεὶν ἰσθμῶν τελευτήσαντες, αἱ μὲν δὲ...

B Quomodo post obitum Isdiger dis regis Persarum, ruptum est fœdus inter Romanos & Persas: & commisso certamine Persæ superati sunt.

Τὸ δὲ βασιλείας πρῶτον ἰσθμῶν, ὅς ἐστι καὶ χριστιανὸς ἐδάμωξ ἐδίωκε, τε...

C Aeterum apud Persas mortuo Isdigerde rege, qui Christianos illic degentes nullatenus fuerat persecutus, filius ejus Vararanes cum successionis jure regnum obtinisset, Magorum consilio inductus, Christianos graviter exagitavit, supplicia ac tormenta Persica eis infligens. Itaque Christiani qui Persidam incolabant, necessitate constricti ad Romanos confugiunt, orantes ne ipsos funditus, deleri paterentur. Et Atticus quidem Episcopus supplicantes benevole excepit: omnique studio nitentur ut pro viriliparte eis succurreret. Imperatori etiam Theodosio ea quæ acciderant significavit. Forte eodem tempore alia quoque simultatis causa Romanis adversus Persas intercedebat: tum quod Persæ aurifollos quos mercede conductos à Romanis acceperant, restituere nollent; tum quod merces Romanis mercatoribus abstulissent. Ad hanc igitur simultatem, Christianorum quoque illic degentium ad Romanos confugium accessit. Statim enim res Persarum legatos misit, qui fugitivos repeterent. Sed Romani eos qui ad se confugerant, nullatenus prodere iustinuerunt: non solum tanquam supplices eos tueri cupientes, verum etiam Christianæ religionis causa quidvis agere parati. Quamobrem bellum cum Persis gerere malebant, quàm pati ut Christiani misere interirent. Rupto igitur ob eam causam pacis fœdere, bellum grave conflatum est; de quo pauca obiter perstringere non incongruum fuerit. Imperator Romanus misit prior partem exercitus, cui præerat Arda-barius. Qui per Armeniam in Persidem irrumpens, unam ex ejus Provinciis,

Azazem dictam, vastavit. Huic Narfæus regis Persarum dux cum exercitu Persico occurrit. Commissoque prælio victus aufugit. Postea vero per Mesopotamiam in Romanorum Provincias omnibus præfidiis destitutas, ex improviso irruere constituit, eoque modo Romanos ulcisci, commodius id sibi fore arbitratus. Verum hoc Narfæi consilium Romanorum ducem non latuit. Proinde Azazem celerrime deprædatus, ipse quoque in Mesopotamiam proficiscitur. Quamobrem Narfæus licet maximis copiis instructus, in Romanorum tamen ditionem invadere non potuit. Itaque cum Nisibim venisset: est autem hæc Persicæ ditionis civitas in confinio utriusque Imperii sita; Ardaburio mandavit, ut de bello gerendo inter se paciscerentur, diemque ac locum pugnae constituerent. Ardaburius vero iis qui venerant ita respondit. Renuntiate hæc Narfæo: Non quando tu volueris, pugnaturi sunt Imperatores Romani. Porro Imperator animadvertens Persam omnes regni sui vires ad hoc bellum comparasse, tota spe victoriæ in Deum collocata, ingentes præterea copias supplementi loco destinavit. Imperatorem vero propterea quod in Deo fidem suam posuisset, præsens ab eo accepisse beneficium, hinc maxime apparuit. Cum cives Constantinopolitani anxii essent, & de eventu belli dubii ancipitesque hærent, Angeli Dei quibusdam viris Constantinopolim privati negotii causa proficiscentibus in Bithymia visi, nuntiare eos jubent Constantinopolitanis, ut bono animo essent, Deumque precarentur, & confiderent victores fore Romanos. Se enim hujus belli moderatores à Deo missos esse ajebant. Hoc audito, non solum civitas confirmata est, verum etiam militibus audacia accessit. Quoniam igitur, ut jam dixi, bellum ex Armeniorum regione in Mesopotamiam translatum fuerat, Romani quidem Persas intra urbem Nisibim conclusos obsederunt: turresque ex ligno fabricatas, quæ machinis quibusdam progrediebantur, mœnibus admoverunt, multosque eorum qui è muro pugnabant & ad ferendam opem accurrerant, trucidarent. Rex autem Persarum Vararanes, cum & regionem Imperii sui Azazem vastatam esse, suos intra urbem Nisibim conclusos oppugnari audisset, ipse quidè cum omnibus

ἀζαζηνὴν καλεῖσθαι ἐπὶ ὁρθεὶ ἀπὸ τῆς ἀπὸ
ναρσαῖο ἔσθλητος ἔπεισων βασιλέως
σὺ δυνάμει πρὸς τὴν συμβαλὼν ἡγεμονίαν
θεῖς. Φυγὴ ἀνεχώρησεν εἰς τὸν τελευσίαν, διὰ
μεσοποταμίας εἰς τὸν ῥωμαίων χώραν ἀφύ-
λακτον ἔσαν, ἀπεσπίως ἐμβαλεῖν, καὶ τὴν
τὸν τετόπον ἀμύναδς ῥωμαίους ἐμὴν τὸν ῥο-
μαίους ῥαβηγὸν ἢ βελήναρσαίς διέλαθε ῥα-
φραλῶγησας ἐν ἡ τάχος τὴν ἀζαζηνὴν ἐπὶ
τὴν μεσοποταμίαν καὶ ἀλλοῖς ἐπορεύθη διότι
ναρσαῖος ἔαυτὸς πολλὴν ὄψασκευάσας δι-
ναμιν, ὁμῶς ἐκίχουσεν εἰς τὴν ῥωμαίων ἐμ-
βαλεῖν καταλαβὼν τὴν νίσιβιν, πόλιν ἣν αὐτὸς
μεθόριος, πέρσας ἀνήκεσα, ἐν ταύτης τὰς
δαβερὶφ ἐδήλας, καὶ σιωθῆκας ποιεῖσθαι τὸν
λεμον, ὅριστα τε τόπον καὶ ἡμέραν τὴν συμβε-
λήν· ὁ ἣ τοῖς ἐλθεῖν, ἀπαγείλας, ἔφην, ναρ-
σαίω ἔχ' ὅτε σὺ θέληδες, πολέμησιν ῥωμαίων
βασιλείς πάσῃ ἣ δυνάμει ὄψασκευάσας
τὸν πέρσιν ἐνοῶν ὁ βασιλεὺς, θεὰ τὴν ὄλιν ἣ
πολέμῃ ἀναθεῖς ἐλπίδα, μεγίστην πρὸς ἐξ-
πέσφλε δυνάμιν ὅπ' ἣ πρὸς τὸν ὁ βασιλεὺς
ἐυθύς ἐνρετο τὴν παρ' αὐτῆς ἐνεργεσίαν, ἐπὶ τὴν
γέφυρον δὴ ἄλλον τῆν ἐν κωνσταντίνῃ πόλιν ἐν ἀν-
νία ὄντα, καὶ ἐν ἀμφιβολία τ' ἐν τῇ πολέμῃ
τύχης καθεσώτων, ἀγγελοῖ Θεῶ ἀπὸ τὴν ῥο-
μῆναι τοῖς ἐπὶ τὴν κωνσταντίνῃ πόλιν κατ' ἐ-
κείαν χρεῖαν ποδορῆροις ὁφθέντες, ἀπαγεί-
λεν ἐκείλθον, θάρρειν τε καὶ ἐυχεῖσθαι, καὶ πρὸς
σεύειν Θεῶ ὡς ῥωμαῖοι νικῆσων αὐτοῖς
βραβυλῆα ἔ' πολέμῃ πεπέμφθαι ὄψασ-
Θεῶ ἔφασκον τὰτο ἀνασθῆν, ἐμῶν τὴν
πόλιν ἐπέρρωσεν, ἀλλὰ καὶ ὅδ' ἐσθλητος
θαρσαλεῶν ἔργασατο· ἐπεὶ ἔν, ἐν
ἔφλω, ἐπὶ τὴν μεσοποταμίαν ἐν τῆς ῥομα-
νίων χώρας ὁ πόλεμ' ἐμῆνεκε, αἱ ῥο-
μαῖοι ὅδ' ἐν τῇ νισιβίων πόλιν καταλαβὼν
δύνας πέρσας ἐπολιόρκεν· πύργους τὴν
λίνας συμπήξαντες, ἐν μηχανῆς τῆς βα-
δύλῆας ὄψασθαι τοῖς τείχεσι, καὶ πρὸς
λές τειχομαχῆντας τῶν ἀμύναδς ἀπὸ
δόντων ἀνήκεν βαρβαρῆς δὲ ὁ πέρσων βα-
σιλεὺς, πυθόμενος καὶ τὴν ἔσ' ἀπὸ τῆς
ζηνίων χώραν πεπορθησας, καὶ πρὸς τὴν
καῖδα ὅδ' συγκαλεσθέντας ἐν τῇ νισιβίων
πόλιν, πάσῃ μὲν δυνάμει δι' αὐτῆς

ἀπὸ τῆν παρὰ τὸν βασιλέα καταπαγαίει δὲ ἅμα
 τὴν ῥωμαίων δύναμιν, Σερακλιῶδες ἐκάλε-
 σεν αὐτὸς βοήθειαν, ὃν ἦρχεν ἀλαμάνδαρος,
 αὐτὸς ἡγεμὸν καὶ πολεμικὸς ὅστις πολλὰς μυ-
 ριάδας τῶν Σερακλιῶν ἐπαγόμηνον, ἑα-
 ρῆν ἔλεγε τῷ πρῶτῳ βασιλεῖ ὅτι εἰς μακρὴν
 ἡμῶν ῥωμαίους τὸ πρῶτον ἐπέστησεν ἐπιση-
 ῶς, καὶ τὴν ἐν Συρίᾳ πρῶτον ἀνέλασεν ἐ-
 λθεῖν ἐπὶ τὰ τῆς ἐπαγγελίας διεδέ-
 ξασθαι Θεὸς γὰρ τοῖς Σερακλιῶσι ἀλογον φό-
 βον ἐπέβαλε καὶ νομισάντες ἴππεναι αὐτοῖς ῥω-
 μαίων δύναμιν, ἐν ἑορῶν ἡγεμῶν, ὅτι
 ἐχθρὸς ὅποι φύγῃσιν, εἰς τὸν ποταμὸν Ἐφρά-
 τὴν ἐν ποταμῷ Ἐφράτῃ εἰσὶν εἰς τὰς δέ-
 κα μυριάδας ἀνδρῶν πυγόμενοι διεφθάρ-
 σαι τὸ μὲν ἐν τοῖς οἰκιστῶν οἱ τὴν νίσιδον πο-
 λιορκεῖν ῥωμαῖοι, πυθόμενοι ὡς ὁ βασιλεὺς
 πρῶτον πλῆθος ἐλεφάντων ἐπαγόμηνον, πρὸς
 ἡγεμῶν, πάσας τὰς τῆς πολιορκίας μηχαν-
 ἀς ἐμπέστησεν, εἰς ὅδ' οἰκείας ἐπεχώρησαν
 τῶν ὅσων μὲν ἐν συμβολῇ μετὰ αὐτὰ
 γέγοναν, καὶ ὅπως δὲ ἐπέστησεν ἑτέρῳ τῶν
 ῥωμαίων στρατηγῶν, τὸν ἡγεμῶν τῶν πρῶ-
 τῶν μονομαχίας ἀπέκλειεν, ἢ ὅπως δὲ ἐπέ-
 σταν ἐπεσθῆσεν ἀνείλεν, ἢ πῶς τὸν βίβλια-
 νος ἀλλῶν ῥωμαίων στρατηγῶν, τὰς ἑσπε-
 ρίας τῶν Σερακλιῶν κατήλωνίσαστο, πρῶ-
 τῶν μὲν μοι δοκῶ, ἵνα μὴ πολὺ τὸ πρῶτον
 παρεκβαίεν δοκῶ.

A copias contra Romanos proficisci con-
 stituit. Sed Romanorum exercitum re-
 formidans, Saracenorum auxilium im-
 ploravit; quibus tum præerat Alamun-
 darus, vir fortis ac bellicosus. Qui
 cum innumerabilem Saracenorum
 multitudinem secum adduxisset, regem
 Persarum fidenti animo esse iussit. Quin
 etiam brevi Romanos ei se captivos ex-
 hibiturum, & Antiochiam Syriæ tradi-
 turum spondebat. Verum hanc ejus
 pollicitationem destituit eventus. Deus
 enim inanem quendam terrorem iniecit
 Saracenis. Qui cum Romanorum ex-
 ercitus contra se irruere existimarent,
 perturbati, nec quo fugerent, reperien-
 tes, sese in fluvium Euphratem armati ut
 erant, præcipitarunt. Ibi centum circiter
 hominum millia aquis submersa interie-
 runt. Et hæc quidem ad hunc modum
 contingere. At Romani qui Nisibim obsi-
 debant, cum accepissent regem Persarum
 plurimos secum Elefantos adducere,
 metu perculli; universas machinas qui-
 bus in obsidione usi fuerant, incenderunt,
 & in regionem suam reversi sunt. Quæ
 verò prælia postmodum facta sint, &
 quemadmodum Areobindus alter Ro-
 manæ militiæ Magister fortissimum Per-
 sarum singulari certamine interemerit:
 aut quæ ratione Ardaurius septem no-
 biles Persarum duces insidiis circum-
 ventos occiderit: aut quomodo Vitia-
 nus alius Romanorum Dux reliquas
 Saracenorum copias profligavit, præ-
 termittendum censo, ne à proposito
 longius digredi videar.

Κεφ. ιθ.

CAPUT XIX.

Περὶ παλλადίου τοῦ ταχυδρόμου.

De Palladio Cursore.

ΤΑ μὲν οὖν ἡγεμῶνα, ταχέως τῷ βασιλεῖ
 δευδασίῳ ἐγνωρίσαστο ὅπως δὲ ὁ βασι-
 λεὺς τὰ πρῶτα ῥωγόμενα ταχέως ἐμάνθανε,
 δηνηθῆναι ἠτύχησεν ἀνδρὸς ἡγεμῶν ψυ-
 χὴν τεχνοσύμα, ὄνομα ἦν αὐτῷ παλλάδιον.
 οὗτος τὸς τῶν ἰππέων ἠλαυνεν, ὡς ἐν τρισὶν
 ἡμέραις καλαμαεάνην ἰσπερὶ τὰς ὀρίσον-
 τας τὴν χώραν ῥωμαίων τὴν πρῶτον, καὶ αὐτὸς
 ἐν σοσάταις ἐπὶ τὴν κωνσταντίνου πόλιν πρῶ-
 τῶν δὲ εἰσῆκε ὅτι οὗτος ὁ ἀνὴρ ταχύτατα καὶ
 πάλαι τὰ τὸ οἰκημένης μέρη, ἐνθα αὐτὸν

D POrro res gestæ Imperatori Theo-
 dosio nuntiabantur. Quonam au-
 tem modo ea quæ tam distitis in locis
 agebantur, Imperator velociter didice-
 rit, exponam. Felici quodam fato nactus
 est virum, animi simul & corporis vigo-
 re præditum, Palladium nomine. Hic
 tanta velocitate equos publicos agita-
 bat, ut intra tridui spatium ad ea loca
 perveniret, quæ Persarum ac Romano-
 rum regionem determinant, ac rursus
 totidem diebus Constantinopolim redi-
 ret. Alias præterea orbis partes in quas
 ab Imperatore missus fuerat, idem ille

Y y iij